

پاسخنامه

یازدهم انسانی

۲ آذر ماه ۱۴۰۳

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۳»

(ممر اسری)

توجه کنید که هر دو مقدمه باید درست باشند:

$$\begin{aligned} \text{مقدمه ۱: } & q \Leftrightarrow p \\ \text{مقدمه ۲: } & \sim p \Rightarrow q \\ \therefore & ? \end{aligned}$$

بنابراین اگر $q \Leftrightarrow p$ درست باشد، ارزش هر دو گزاره p و q باید یکسان باشند. (هر دو درست یا هر دو نادرست)

حالت اول: اگر p و q هر دو درست باشند، در این صورت مقدمه دوم: به

$$\sim p \Rightarrow q \quad \text{F} \quad \text{T}$$

و در بین گزینه‌ها با این شرایط تنها گزینه «۳» (q) صحیح است.

بررسی حالت دوم: اگر p و q هر دو نادرست باشند، در این صورت

$$\sim p \Rightarrow q \quad \text{T} \quad \text{F}$$

که ارزش این گزاره نادرست می‌شود!

(استدلال ریاضی، صفحه ۱۴)

۲- گزینه «۲»

(نریمان فتح‌الهی)

$$p \Rightarrow q$$

مغالطه به صورت $\frac{q}{p}$ می‌باشد و روش این استدلال نادرست است.

(استدلال ریاضی، صفحه ۱۴)

۳- گزینه «۳»

(میثم فشنوری)

تشریح عبارت‌ها:

الف: درست

ب: نادرست

$$(x+y)^2 > x^2 + y^2$$

ج: درست

د: نادرست

$$(x+y)^3 = (x+y)^2 + 3$$

(استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۴- گزینه «۱»

(رضا قان‌بابایی)

$$p \Leftrightarrow q \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$$

$$(\sim p \vee q) \wedge (\sim q \vee p)$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۵- گزینه «۴»

(نریمان فتح‌الهی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: $\sqrt{25} = 5$ درست و $\sqrt{2} < \pi < \sqrt{3}$ نادرست است، بنابراین ارزش گزاره دوشرطی نادرست است.

گزینه «۲»: مقدم درست و تالی نادرست است، بنابراین ارزش گزاره شرطی نادرست است.

گزینه «۳»: ۹۱ عددی اول نیست. پس ارزش گزاره عطفی نادرست است.

گزینه «۴»: ۳ عددی فرد است، بنابراین ارزش گزاره فصلی درست است.

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۶- گزینه «۲»

(ممر اسری)

طبق قانون دمورگان $\sim(p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$ پس داریم:

$$\sim[(p \wedge \sim r) \vee (\sim q \vee r)] \equiv [\sim(p \wedge \sim r)] \wedge [\sim(\sim q \vee r)]$$

که در این مرحله می‌توانیم یکبار دیگر از قانون دمورگان استفاده کنیم:

$$\sim(p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q \quad \text{و} \quad \sim(p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$$

$$\sim(p \wedge \sim r) \wedge \sim(\sim q \vee r) \equiv (\sim p \vee r) \wedge (q \wedge \sim r)$$

که در گزینه «۲» آمده است.

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۷- گزینه «۱»

(رضا قان‌بابایی)

$$2a = 16 \Rightarrow a = 8 \quad , \quad b = 2$$

$$\frac{a}{2} > \frac{1}{2}b \quad , \quad \frac{1}{2} > \frac{1}{2}(2)$$

$$\Rightarrow 4 > 1$$

(استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۲ تا ۲۰)

۸- گزینه «۴»

(میثم فشنوری)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به ارزش r بستگی دارد.

$$\sim(T \vee T) \Leftrightarrow r \equiv \sim(T) \Rightarrow r \equiv F \Leftrightarrow r$$

گزینه «۲»: به ارزش r بستگی دارد.

$$(F \wedge r \wedge T) \Leftrightarrow r \equiv F \Leftrightarrow r$$

علوم و فنون ادبی (۲)

(سعید جعفری)

۱۱- گزینه ۳»

رواج روحیه عرفانی و اخلاقی

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۱» اشاره به معشوق زمینی

گزینه ۲» رواج روحیه پهلوانی و حماسی

گزینه ۴» باور به اختیار و اراده

(سبک عراقی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

(مفید نورانی)

۱۲- گزینه ۴»

با توجه به سادگی زبان و فارسی بودن واژگان و هم‌چنین استفاده از «همی» به جای «می» بیت، نمی‌تواند مربوط به سبک عراقی باشد.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۱» استفاده از آرایه‌های ادبی مانند تشخیص و تشبیه و استعاره

گزینه ۲» استفاده از آرایه‌های ادبی تشبیه و مراعات نظیر

گزینه ۳» استفاده از تلمیح و تشبیه و وجود واژگان عربی

(سبک عراقی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

(سیدعلیرضا علویان)

۱۳- گزینه ۳»

در این گزینه تشبیه فشرده یافت می‌شود و فقط دو رکن مشبه و مشبه‌به ذکر شده؛ دلم را چشمه نور بساز. در گزینه‌های دیگر تشبیه از نوع گسترده بوده و علاوه بر دو رکن مشبه و مشبه‌به، ارکان وجه شبه یا ادات تشبیه نیز آمده است.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۱» او: مشبه / فاخته: مشبه‌به / به‌سان: ادات تشبیه / کوکو زدن: وجه شبه

گزینه ۲» او: مشبه / باد دمان: مشبه‌به / به کردار: ادات تشبیه

گزینه ۴» سینه: مشبه / دریا: مشبه‌به / گشاده بودن: وجه شبه / چون:

ادات تشبیه

(تشبیه، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۹)

گزینه ۳» به ارزش r بستگی دارد.

$$\sim(T) \Leftrightarrow (T \wedge r) \equiv F \Leftrightarrow (T \wedge r)$$

گزینه ۴» همواره نادرست است.

$$(T \vee r) \Leftrightarrow F \equiv T \Leftrightarrow F \equiv F$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۹- گزینه ۴»

(مفید اسری)

نادرستی عکس نقیض یک گزاره شرطی به معنی نادرستی خود گزاره شرطی است. (هر گزاره شرطی با عکس نقیض خود هم‌ارز است) پس

$$p \Rightarrow q \sim \text{نادرست است و طبق تنها حالت نادرستی گزاره ترکیب شرطی}$$

 $\sim q$ درست و p نادرست است (p و q هر دو نادرست اند).

گزاره صورت سؤال را بررسی می‌کنیم:

$$\underbrace{(p \Rightarrow \sim r)}_{\text{درست}} \Leftrightarrow \underbrace{(r \vee \sim q)}_{\text{به انتفای مقدم درست}} \text{ ارزش درست است.}$$

با این اوصاف گزینه‌ای که ارزش درست را نشان می‌دهد صحیح و پاسخ سؤال است که تنها گزینه ۴» ($\sim p$ درست) هم‌ارزش با گزاره و پاسخ سؤال است.

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۱۰- گزینه ۳»

(رضا قان بابایی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱» زمانی می‌توان یک عبارت را از صورت و مخرج ساده کرد که علامت وسط عبارت‌ها ضرب یا تقسیم باشد.

$$a = -2 \Rightarrow \begin{cases} a > b \\ b = -3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a < b^2 \end{cases}$$

گزینه ۲»:

گزینه ۳» چون $k + b \neq 0$ پس همواره می‌توان نتیجه گرفت $a = b$

گزینه ۴» ممکن است $a = 0$ باشد؛ در این صورت لزوماً $b = 2$ نمی‌تواند باشد.

(استرلال ریاضی، صفحه ۱۴ تا ۲۰)

۱۴- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا علویان)

در این بیت تشبیه و جناس یافت نمی‌شود.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سپر انداختن کنایه از تسلیم شدن و عاجز گشتن / واژه «شمشیر» نیز تکرار شده است.

گزینه «۲»: به داستان شیرین و فرهاد تلمیح دارد. در مصراع دوم شاعر خود را به فرهاد مانند کرده است. من (محدوف) مشبه / فرهاد (مشبه‌به) / چون (ادات تشبیه) / دست شستن از جان (وجه شبه)

گزینه «۳»: «خرمن و جو» مراعات نظیر دارند. «خرمن عمر» تشبیه فشرده اضافی است.

(تشبیه، ترکیبی)

۱۵- گزینه «۲»

(امیر فویمی)

در بیت این گزینه، چهار تشبیه وجود دارد: چشم مست میگون / جام غم / می لعل / می، خون است

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شمع‌وار، پروانه‌وار

گزینه «۳»: آتش هوس، همچو لاله

گزینه «۴»: تو به آفتاب مانی

(تشبیه، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

۱۶- گزینه «۲»

(امیر فویمی)

تشبیهات گسترده:

در ابیات «ب / ج / ه / و» تشبیه گسترده وجود دارد: (ب) بالای تو به سرو می‌ماند / (ج) صدف‌وار / (ه) مردم به برگ ارغوان ماند / (و) جهان چون پر زاغ

تشبیهات فشرده:

در ابیات «الف / د» تشبیه فشرده وجود دارد: (الف) سیلاب سرشک، طوفان بلا / (د) سنبل زلف

(تشبیه، صفحه ۲۹)

۱۷- گزینه «۱»

(معمد نورانی)

تو گوهر سرشکی: تشبیه بلیغ غیر اضافی (اسنادی)

گوهر سرشک: تشبیه بلیغ اضافی

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: بار عشق

گزینه «۳»: سرو قامت، ترک چشم

گزینه «۴»: مرغ دل، قفس سینه، بلبل ساز

(تشبیه، صفحه ۲۹)

۱۸- گزینه «۲»

(امیرمعمد حسن زاده)

در این گزینه تشبیه گسترده دیده نمی‌شود.

شمع دل: تشبیه فشرده (اضافه تشبیهی)

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیه گسترده: چو شمع / تشبیه فشرده: آتش هجران

گزینه «۳»: تشبیه گسترده: چو نسرین، چون بلبل / تشبیه فشرده: بهار عمر

گزینه «۴»: تشبیه گسترده: چو مور / تشبیه فشرده: دانه خال

(تشبیه، صفحه ۲۹)

۱۹- گزینه «۴»

(امیرمعمد حسن زاده)

در این گزینه سعدی معتقد است که اکسیر عشق سبب بارزش شدن عاشق می‌شود و مس وجودی او را به طلا تبدیل می‌کند؛ در نتیجه عشق باعث ارزشمندی است نه بی‌ارزشی.

(مفهوم ۳، ترکیبی)

۲۰- گزینه «۲»

(سعید یعقوبی)

نکات مهم درسی:

هر دو بیت اشاره به نزول بلا بر جان انسان بلندهمت دارد.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توصیه به عروج به عالم معنا

گزینه «۳»: هر کس بسته به گوهر و ظرفیت وجودی‌اش خواهان چیزی است.

گزینه «۴»: من مانند مرغی گرفتار قضا شده‌ام.

(مفهوم ۳، صفحه ۳۲)

جامعه‌شناسی (۲)

۲۱- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

در گونه‌شناسی فارابی، یکی از انواع جامعه جاهلی، مدینه تغلب است که عبارت است از جامعه‌ای که سلطه بر دیگر جوامع را ارزش اجتماعی برتر می‌داند.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی، ص ۱۹)

۲۲- گزینه «۲»

(سیره‌نسرین نوربخش)

الف) امپراتوری و شاهنشاهی از طریق کشورگشایی و با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان پیروز شکل می‌گیرد.

ب) فرهنگ مغولان، قومی و قبیله‌ای بود و شایستگی‌های جهانی شدن را نداشت.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی، ص ۲۰ و ۲۱)

۲۳- گزینه «۳»

(سیره‌نسرین نوربخش)

اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا، برای تأمین سلطه خود، به نسل‌کشی دست زدند و شمار زیادی از ساکنان بومی را از بین بردند.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی، ص ۲۳)

۲۴- گزینه «۲»

(ملیکا زاکری)

- توطئه ۱۸ تیر ۱۳۵۹ آمریکایی - انگلیسی: این توطئه به قصد ضربه زدن نهایی به انقلاب اسلامی بود که خنثی شد و نمونه‌ای از استعمار محسوب می‌شود.

- ابزار رسیدن به هدف در استعمار قرن بیستم: در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره استعمار ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره، برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند.

- بنای یادبود تجارت برده در آفریقا: این بنا یادآور آفریقایی‌هایی هست که در قرون ۱۶ تا ۱۹ میلادی ربه و به غرب فروخته شدند. این بنا یادآور بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی است.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی، ص ۲۴)

۲۵- گزینه «۲»

(مقدمه‌موری یعقوبی)

تشریح عبارتهای نادرست:

الف) در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود (قدرت سیاسی ذکر نشده است)، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

پ) مجریان در استعمار نو آشکارند ولی در استعمار فرانو، آنها نیز مانند استعمارگران پنهان‌اند.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی، ص ۲۵)

۲۶- گزینه «۴»

(سیره‌نسرین نوربخش)

«توحید»، از خداوند واحدی حکایت دارد که خدای قوم و قبیله خاصی نیست بلکه خداوند همه آدمیان و پروردگار همه جهان‌هاست. «عقل» در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی، ص ۲۷)

۲۷- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

- عقاید و ارزش‌ها با پذیرش انسان‌ها به عرصه فرهنگ بشری راه می‌یابند و جلوه و نمود تاریخی پیدا می‌کنند.

- فرهنگ جاهلی پس از فتح مکه، به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفته بود.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی، ص ۲۸ و ۲۹)

۲۸- گزینه «۳»

(ملیکا زاکری)

تشریح عبارتهای نادرست:

- استعمارگران با تکیه بر قدرت نظامی و صنعتی خویش، بیشتر سیاستمداران و دولتمردان جوامع اسلامی را مغلوب ساختند.

- سید جمال‌الدین اسدآبادی، امام موسی صدر و شیخ ابراهیم زکزاکی از متفکران دوره بیداری اسلامی (نه اسلامی - ایرانی) هستند.

- پیش از تصویب قانون ممنوعیت حجاب نیز، استبداد ایلی و قومی موجود در کشور دارای هویت غیر اسلامی بود اما ظاهر دینی خود را حفظ می‌کرد، اما استبداد استعماری (حکومت رضاخان) به دلیل این‌که در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی، ص ۳۱)

۲۹- گزینه «۴»

(مفردمهری یعقوبی)

متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند.

بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی مانند ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر اینکه وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند نیز قرار نمی‌گرفتند.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۳۰- گزینه «۴»

(مفردمهری یعقوبی)

تفاوت راهبردی استبداد قومی با استبداد استعماری این است که استبداد قومی با وجود اینکه دارای هویتی غیراسلامی بود به دلیل اینکه پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد و می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند. در مقابل، استبداد استعماری به دلیل اینکه در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب (رد گزینه ۲)، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت. (رد گزینه ۳)

(نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲، صفحه ۳۱)

روان‌شناسی

۳۱- گزینه «۳»

(ملیکا زاکری)

تشریح عبارت‌ها:

عبارت اول: افزایش و بهبود مهارت حل مسئله به رشد شناختی و فرایندهای ذهنی اشاره دارد.

عبارت دوم: شناسایی و پیش‌بینی تغییرات در طول زندگی یا فراخنای زندگی از زمان تشکیل نطفه تا مرگ در نظر گرفته می‌شود.

عبارت سوم: روان‌شناسی رشد، شاخه‌ای از علم روان‌شناسی است که تلاش می‌کند تغییرات جسمانی و شناختی و ... را که در طول زندگی، از زمان تشکیل نطفه تا زمان مرگ، در آدمی رخ می‌دهد مطالعه کند.

نکته: بررسی تخصصی اختلالات روانی و درمان آن در حیطه روان‌شناسی بالینی است.

(روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۷)

۳۲- گزینه «۲»

(عارله علیرضایی مقدم)

بیت گزینه دوم به تأثیرپذیری انسان از هم‌نشینانش اشاره می‌کند که نشان‌دهنده عوامل محیطی است.

سایر ابیات به عوامل وراثتی اشاره می‌کنند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ذات انسان تغییرناپذیر است.

گزینه «۳»: اگر سگ را در آب بشویند، به جای اینکه پاک شود نجس تر می‌شود چون سگ ذاتاً نجس است.

گزینه «۴»: کسی که ذاتاً ناهل است، هیچ‌گاه تربیت نمی‌شود.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۲)

۳۳- گزینه «۳»

(عمیدرضا توکلی)

عوامل ایجادکننده صفاتی که از پیش، در انسان موجود است: عوامل وراثتی

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: دوقلوهای همسان حتماً دارای ویژگی‌های وراثتی یکسان هستند چون از یک تخمک به وجود آمده‌اند.

گزینه «۲»: زمان دقیق بروز توانایی‌ها، از همان ابتدا معلوم نیست و نوعی آمادگی نهفته خاص لازمه آن است و ضمناً عوامل محیطی هم می‌تواند بر

رشد تأثیر بگذارد.

گزینه «۴»: عوامل محیطی نیز می‌توانند تا حدودی بر رشد یا پختگی

تأثیر بگذارند.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۳۴- گزینه «۴»

(مفردعرفان فرهادی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

- عبارت اول: رشد شناختی، به رشد توانایی‌های مرتبط با فرایندهایی همچون توجه، ادراک، حافظه، استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری و توانایی‌های زبانی کودک اطلاق می‌شود و شامل احساس نمی‌شود.

عبارت سوم: کودکان قبل از دبستان هدایای بزرگ کم‌ارزش را بر هدایای کوچک پرارزش ترجیح می‌دهند.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۴ و ۴۸)

۳۵- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) طفولیت از تولد تا دو سالگی، کودکی اول از دو سالگی تا هفت سالگی و کودکی دوم از هفت تا دوازده سالگی می‌باشد.

و) به ترتیب دوره کودکی شامل سه زیرمجموعه (طفولیت، کودکی اول و کودکی دوم) می‌باشد و دوره بزرگسالی هم دربرگیرنده سه زیرمجموعه (جووانی، میان‌سالی و پیری) است.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

۳۶- گزینه «۳»

(عارله علیرضایی مقدم)

تشریح عبارات نادرست:

عبارت دوم: تخمک بارور شده طبیعی دارای ۴۶ کروموزوم است (۲۳ کروموزوم از مادر و ۲۳ کروموزوم از پدر).

عبارت چهارم: عواملی همچون سن مادر، کیفیت تغذیه، فشار روانی، آلودگی محیط و حالت‌های هیجانی و... بر چگونگی رشد قبل از تولد تأثیر دارد.

(روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۵)

۳۷- گزینه «۲»

(همیرضا توکلی)

در مثال ذکر شده، حرکات دست به این موضوع اشاره دارد که در ابتدا کودکان قادر به حرکات درشت هستند، سپس مهارت حرکات ظریف مانند گرفتن اشیاء کوچک با انگشتان را به دست می‌آورند.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۳۸- گزینه «۳»

(مهمبرهان فرهاری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شباهت‌های افراد در سن شروع توانایی‌ها مربوط به عوامل وراثتی است و تفاوت‌های افراد در نحوه بروز توانایی‌ها بیشتر مربوط به عوامل محیطی است.

گزینه «۲»: عوامل وراثتی، ایجادکننده صفاتی است که از قبل در فرد نهفته است.

گزینه «۴»: عوامل محیطی، در بیرون از فرد وجود دارد و بر نحوه بروز تغییرات در جنبه‌ها و در مراحل مختلف رشد تأثیرگذار است.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۲)

۳۹- گزینه «۴»

(همیرضا توکلی)

تشریح عبارت‌ها:

عبارت اول: لبخند اجتماعی در دو سه ماهگی اولین علامت رشد اجتماعی است. عبارت دوم: کودکان در دوره دبستان با یکدیگر بازی‌های گروهی می‌کنند و علاقه خاصی به بازی با هم‌جنسان خود دارند.

عبارت سوم: ترس از غریبه از نشانه‌های رشد اجتماعی است که در هشت ماهگی پدیدار می‌شود.

عبارت چهارم: بازی‌های موازی در دو سه سالگی است. در این بازی‌ها کودکان علاقه‌مندند در کنار یکدیگر باشند، ولی به تنهایی بازی کنند

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

۴۰- گزینه «۴»

(مهمربیبی)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: در مطالعه روان‌شناسانه انسان دوره کودکی، نسبت به سایر دوره‌های بعدی رشد، اهمیت زیادی دارد.

عبارت دوم: ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد، رشد جسمانی - حرکتی است.

عبارت سوم: دوره‌های اصلی رشد عبارتند از: قبل از تولد، کودکی و نوجوانی عبارت چهارم: طبق جدول صفحه ۴۴ کتاب درسی آخرین دوره قبل از پیری، میان‌سالی یا همان بزرگسالی دوم است که بازه ۴۰ تا ۶۵ سالگی را در بر می‌گیرد.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

عربی، زبان قرآن (۲)

۴۱- گزینه «۲»

(کامران عبدالهی)

کان ... یستفیدون: استفاده می‌کردند (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / من اللّغة العربیة: از زبان عربی (رد گزینه «۳») / یُنشِدُ: می‌سرودند (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / بعضهم: بعضی از آن‌ها (رد گزینه «۴») / أشعارهم: اشعارشان را - اشعار خود (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / و هذا الأمر: و این موضوع / یزیدُ جمال الأشعار: زیبایی اشعار را افزایش می‌داد (رد سایر گزینه‌ها).

دقت کنید: اگر قبل از فعل مضارع، «کان» بیاید، فعل مضارع به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود.

(ترجمه، صفحه ۱۸)

۴۲- گزینه ۲»

(ولی‌اله نوروزی)

موارد نادرست در سایر گزینه‌ها به ترتیب: ۱) «قَائِلُهُ»: گوینده‌اش (۳) دائماً همیشه / أبلغ من الكلام: شیواتر از سخن (۴) «مِثْبِنٍ و عِشْرِينَ»: دوپست و بیست (ترجمه، ترکیبی)

۴۳- گزینه ۳»

(مهید همایی)

أهدیت: هدیه دادی / تلمیذک الفائز: دانش‌آموز موفقت (برنده‌ات).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «أخلاقش بد شود» صحیح است.

گزینه «۲»: «عابدترین مردم کسی است که واجبات را انجام داد» صحیح است.

گزینه «۴»: «کار می‌کردند» صحیح است.

(ترجمه، ترکیبی)

۴۴- گزینه ۴»

(آرمین ساعده‌ناه)

«شلوارهای آن مغازه»: سراویل ذلک المتجر (رد سایر گزینه‌ها) / «آن‌ها را بخرم»: آن اشتریها (رد سایر گزینه‌ها) / «لأنَّ أسعاره»: در گزینه «۳» اضافی است (رد گزینه «۳»).

(تعریب، ترکیبی)

۴۵- گزینه ۲»

(آرمین ساعده‌ناه)

ترجمه عبارت صورت سؤال: «اگر استخوان پوسیده‌ام را ببوی، بوی عشق را می‌بایی.»

مفهوم عبارت صورت سؤال و بیت گزینه «۲»، هردو به ماندگاری عشق حتی پس از مرگ اشاره دارند.

(مفهومی، ۳، صفحه ۱۹)

۴۶- گزینه ۳»

(مهید همایی)

ترجمه عبارت: «آرام باش ای قنبر! دشنام‌دهنده خودت را خوار رها کن تا خدای بخشنده را راضی کنی.»

گزینه‌های «۱» و «۲» از نظر معنایی و گزینه «۴» به دلیل مؤنث بودن ضمیر «ک» نادرست است.

(لغت و مفهومی، ۳، صفحه ۱۱)

۴۷- گزینه ۳»

(مریم آقاییاری)

«أصفر: زرد» بر رنگ دلالت دارد و اسم تفضیل نیست.

سایر گزینه‌ها اسم تفضیل هستند. (أراذل جمع «أرذل» و اسم تفضیل است).

کلماتی که بر رنگ یا عیب دلالت کنند حتی اگر بر وزن «أفعل» هم باشند، اسم

تفضیل نمی‌باشند، چون معنای «برتری یا برترین» نمی‌دهند.

(قواعد، صفحه ۱۵)

۴۸- گزینه ۴»

(کامران عبدالهی)

در گزینه «۴» «مکتبه» اول مضاف‌الیه و «مکتبه» دوم خبر است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «المکتبه» اسم مکان است اما خبر نیست (اسم «ال» دار بعد از اسم اشاره

مشارالیه است). «المکاتب» هم مضاف‌الیه است.

گزینه «۲»: در این گزینه اسم مکان نداریم. دقت کنید که «مُوعِد» یعنی زمان وعده و

اسم مکان نیست.

گزینه «۳»: در این گزینه «المَدْرَسَة» اسم مکان است اما خبر نیست.

(قواعد، صفحه ۱۲)

۴۹- گزینه ۳»

(ولی‌اله نوروزی)

در این عبارت اسم مکان نیامده و فقط اسم تفضیل «شَرٌّ» آمده است. ولی در سایر

گزینه‌ها کلمات «أكبر - المعابد / مُلْعَب - المكان - خیر / أحسن - المسجد» اسم مکان

و اسم تفضیل هستند.

(قواعد، صفحه ۱۲)

۵۰- گزینه ۴»

(مریم آقاییاری)

«يَسْتَمِعُونَ» فعل مضارع از باب «إفتعال» است و سین جزء حروف اصلی فعل است، نه زائد.

(قواعد، صفحه‌های ۱۱۳)

تاریخ (۲)

۵۱- گزینه «۳»

(مبیه مهبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب: در نظام اجتماعی عربستان پیش از اسلام، زن از مقام و منزلت پایینی برخوردار بود.

ج: فرهنگ و تمدن مهمی در سرزمین یمن، واقع در جنوب شبه‌جزیره عربستان وجود داشته است. پس از انحطاط و زوال این تمدن، ساکنان این سرزمین به دیگر نواحی شبه جزیره عربستان مهاجرت کردند.

(اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۵۲- گزینه «۱»

(مبیه مهبی)

یکی دیگر از مشخصات آیین بت پرستی، بی‌اعتقادی به جهان پس از مرگ بود. بت پرستان، سنت ابراهیمی حج را به جا می‌آوردند، اما آن را با عقاید، آداب و رسوم شرک‌آلود آمیخته بودند.

در کنار بت پرستان، معدودی از عرب‌ها بودند که به پیروی از حضرت ابراهیم، از پرستش بت‌ها امتناع می‌کردند و از گوشت قربانی آنها نمی‌خوردند. اینان به حنفاء معروف شدند.

(اسلام در مکه، صفحه ۲۳)

۵۳- گزینه «۱»

(مهوری کاروان)

تشریح موارد نادرست:

الف: سران مشرک در ابتدای دعوت اسلامی مخالفت و دشمنی شدیدی با رسول خدا (ص) ابراز نمی‌داشتند.

ب: گرچه در ظاهر چنین به نظر می‌رسد که احساسات دینی و اعتقاد راسخ سران مشرک به بت‌ها علت اصلی مخالفت و دشمنی آنان با اسلام بوده است. اما با بررسی دقیق شواهد و مدارک، متوجه می‌شویم که علل و عوامل مهم‌تر دیگری در این موضوع دخالت داشته است.

(اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۵۴- گزینه «۲»

(مبیه مهبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف: مسلمانان برای کاهش آثار مخرب تحریم و محاصره اجتماعی و اقتصادی، حدود سه سال به شعب ابی‌طالب پناه بردند.

ج: شبه‌جزیره عربستان قبل از ظهور اسلام، فاقد دستاورد تمدنی مهم بود و برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی مردم عرب در دوران جاهلیت، شعر و شاعری بود.

(اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۲، ۲۸ و ۲۹)

۵۵- گزینه «۳»

(مهم‌مهوری یعقوبی)

الف) مورخان و سیره‌نویسان به رقابت و درگیری‌های پیاپی اوس و خزرج در آن شهر اشاره کرده‌اند.

ب) برخی شواهد و مدارک، نشان از گرایش عده‌ای از مردم عرب به آیین زرتشتی و کیش مانوی دارد.

پ) سیره‌نویسان، اسامی اشخاصی را که در نتیجه فرمان رسول خدا با یکدیگر برادر شدند، ثبت کرده‌اند؛ از جمله نوشته‌اند که پیامبر، حضرت علی را به عنوان برادر خویش برگزید.

ت) مطالعات مورخان و کاوش‌های باستان‌شناسان در سده‌های ۱۹ و ۲۰ میلادی نشان می‌دهد که پیش از میلاد حضرت عیسی، فرهنگ و تمدن مهمی در سرزمین یمن، وجود داشته است.

ث) آیات قرآن، کتاب‌های سیره و منابع حدیثی به برخی از خصوصیات و رفتارهای منافقان مدینه اشاره کرده‌اند.

(ترکیبی، صفحه‌های ۲۱، ۲۳، ۳۱، ۳۵ و ۳۸)

۵۶- گزینه «۱»

(مهوری کاروان)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: سال دوازده بعثت ۱۲ مرد یثربی هنگام مراسم حج در مکانی موسوم به عقبه در منا، با پیامبر بیعت کردند.

گزینه «۳»: حضرت محمد (ص) در سال ۱۱ بعثت شش نفر از مردم یثرب را که برای انجام مراسم حج به مکه آمده بودند به اسلام دعوت کرد.

گزینه «۴»: پیمان عقبه دوم، بیانگر نفوذ و گسترش چشمگیر اسلام در یثرب بود.

(امت و حکومت نبوی در مدینه، صفحه ۳۲)

۵۷- گزینه «۲»

(مهوری کاروان)

تشریح موارد نادرست:

الف: پیوند برادری گاه میان دو نفر از مهاجران و اغلب بین یکی از انصار و یکی از مهاجران برقرار شد.

ب: پیامبر با هدف ایجاد همدلی میان مسلمانان، به آنان توصیه کرد بدون در نظر گرفتن وابستگی‌های قبیله‌ای با یکدیگر پیوند برادری برقرار کنند.

(امت و حکومت نبوی در مدینه، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

جغرافیا (۲)

۵۸- گزینه «۳»

(مفهم‌مهری یعقوبی)

تغییر قبله مسلمانان از بیت‌المقدس به سوی مکه، یکی دیگر از اقداماتی بود که به فرمان الهی و در پی بهانه‌جویی یهودیان انجام گرفت.

(امت و حکومت نبوی در مدینه، صفحه ۳۸)

۵۹- گزینه «۲»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۱)

هنگامی که رسول خدا تصمیم به محاصره یهودیان بنی نضیر گرفت عبدالله بن ابی، سردسته منافقان، یهودیان را تشویق به مقاومت کرد و به آنان وعده یاری داد.

(امت و حکومت نبوی در مدینه، صفحه ۳۸)

۶۰- گزینه «۲»

(مفهم‌مهری یعقوبی)

تشریح عبارات‌های نادرست:

الف) استقبال گسترده قبیله‌های مهم شبه جزیره عربستان از حکومت اسلامی (سال نهم هجرت)، پیامبر و مسلمانان را در موقعیتی قرار داد که برای ریشه‌کن کردن شرک و بت پرستی اقدام کنند. پس از پیمان صلح حدیبیه (سال ششم هجرت)، حضرت محمد (ص) امپراتوری‌ها و دولت‌های بزرگ را به اسلام دعوت کرد.

پ) حضرت محمد (ص) در سال دهم هجری مراسم حج را به همراه جمعیت زیادی از مسلمانان برگزار کرد. رسول خدا پس از پایان مراسم حج و هنگام بازگشت به مدینه، در مکانی به نام غدیر خم، طی خطبه‌ای طولانی، مهم‌ترین وصیت خود را ایراد کرد. آن حضرت در این خطبه، ضمن معرفی امام علی به جانشینی خویش، ختم نزول آیات قرآن و اتمام رسالت خود را اعلام کرد.

(امت و حکومت نبوی در مدینه، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۶۱- گزینه «۳»

(مفهم‌مهری یعقوبی)

الف) ویژگی‌های آب‌وهوایی متفاوت موجب می‌شود که بخش‌های مختلف سیاره زمین با یکدیگر تفاوت داشته باشند و نواحی آب‌وهوایی به وجود بیایند.
ب) برای پی‌بردن به نوع آب و هوای یک ناحیه، داده‌های آماری مربوط به دما، بارش، رطوبت و... را طی سال‌های طولانی (معمولاً سی سال یا بیشتر) جمع‌آوری و میانگین آن را محاسبه می‌کنند.

پ) هوا وضعیت گذرا و موقتی هواکره (اتمسفر) در یک محل در مدت زمانی کوتاه است. برای مثال، می‌گوییم امروز هوا آفتابی یا ابری است یا امروز هوا سرد است و... اما آب‌وهوا، شرایط و وضعیت هوای یک ناحیه در مدت زمانی نسبتاً طولانی است. برای مثال، می‌گوییم اندونزی کشوری گرم و مرطوب است.
ت) هواکره یا اتمسفر از لایه‌های مختلف تشکیل شده است و بیشترین تغییرات آب‌وهوایی در لایه زیرین آن، یعنی وردسپهر (تروپوسفر)، به وجود می‌آید.

(نوامی آب و هوایی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۶۲- گزینه «۲»

(صبیه ممب)

مایل بودن محور زمین موجب می‌شود که اشعه خورشید به مناطق استوایی، عمود و نزدیک به عمود بتابد و زاویه تابش به سمت قطب مایل و مایل‌تر شود. بنابراین، مقدار انرژی خورشیدی که هر سانتی‌متر مربع از زمین در مناطق استوایی دریافت می‌کند، بسیار بیشتر از مقداری است که مناطق قطبی دریافت می‌کنند.

نکته مهم درسی: همه بخش‌های زمین در مدت زمان مساوی انرژی خورشید را دریافت نمی‌کنند.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۳)

۶۳- گزینه «۱»

(مفهم‌مهری یعقوبی)

- به حجم وسیعی از هوا که از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی‌های یکسانی داشته باشد، توده هوا گفته می‌شود.
- فشار هوا به وسیله فشارسنج اندازه‌گیری می‌شود و واحد اندازه‌گیری آن «هکتوپاسکال» است.

(نوامی آب و هوایی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۶۴- گزینه «۳»

(صیبه ممبئی)

در بارندگی همرفتی، توده هوا از هوای مجاور خود گرم تر می شود؛ همراه با بالا رفتن، دمای آن پایین می آید و ابر تشکیل می شود و بارندگی صورت می گیرد.

(نوامی آب و هوایی، صفحه های ۲۵ و ۲۷)

۶۵- گزینه «۳»

(صیبه ممبئی)

ناحیه «۱»، یک ناحیه کم فشار است. ناحیه «۲»، در منطقه جنب حاره هوا سرد و سنگین می شود و فرو می نشیند و مراکز فشار زیاد جنب استوایی را به وجود می آورد.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۶)

۶۶- گزینه «۲»

(مهممهوری یعقوبی)

الف) یکی از مهم ترین جبهه های هوا، جبهه قطبی است که بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی در منطقه معتدله تشکیل می شود. جبهه قطبی در تغییرات آب و هوایی کشور ما نقش مهمی دارد.

ب) جبهه ها مرز بین دو توده هواي مجاورند و آنها را از هم جدا می کنند. وقتی در یک ناحیه دو توده هوای متفاوت در مجاورت یکدیگر قرار بگیرند و به هم برخورد کنند، یک منطقه گذار یا تغییر از نظر دما یا فشار در مرزهای آنها پدید می آید. برخورد توده های هوا با یکدیگر، موجب ناپایداری هوا و در صورت دارا بودن رطوبت، موجب بارندگی می شود.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۵)

۶۷- گزینه «۱»

(مهوری کاردران)

C: معتدل

E: بسیار سرد (قطبی)

B: نامناسب برای رویش گیاه

E: نامناسب برای رویش گیاه

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۸)

۶۸- گزینه «۳»

(مهممهوری یعقوبی)

مناسب برای جنگل های مخروطی سردسیری = سرد
بارش در تمام سال = استوایی (گرم و مرطوب)
اختلاف دما زیاد است = خشک

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۸)

۶۹- گزینه «۱»

(مهممهوری یعقوبی)

بیابان ها از نظر دما به دو گروه تقسیم می شوند:

- ۱) بیابان های گرم: بیابان استرالیا، بیابان تار، بیابان نامیب، بیابان آتاکاما
- ۲) بیابان های سرد: بیابان گبی، بیابان ترکستان، بیابان تکلک ماکان، بیابان پاتاگونی

نکات مهم درسی:

به «نقشه پراکندگی بیابان های مهم جهان»، توجه شود.

(نوامی آب و هوایی، صفحه های ۳۲ و ۳۳)

۷۰- گزینه «۱»

(مهممهوری یعقوبی)

منطقه کم فشار (سیکلون) با حرف (L) نمایش داده می شود. فشار به سمت مرکز منطقه کم می شود. (رد گزینه «۲»)
منطقه پر فشار (آنتی سیکلون) با حرف (H) نمایش داده می شود. فشار به سمت مرکز منطقه زیاد می شود. (رد گزینه «۴»)
با توجه به شکل، اعداد به سمت داخل یا مرکز منطقه، کم می شود پس این شکل بیانگر منطقه کم فشار (سیکلون) می باشد. در نقشه های هواشناسی، نقاطی که فشار برابر دارند، با خطوط منحنی به یکدیگر وصل می شوند که به این خطوط، منحنی های هم فشار یا ایزوبار گفته می شود.

(نوامی آب و هوایی، صفحه های ۳۵)

جغرافیا (۲) - آشنا

۷۱- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

در بارندگی کوهستانی، نواحی مرتفع و کوهستان ها با توجه به شکل و جهتی که دارند، مانع آن می شوند که توده هوای مرطوب به طور افقی حرکت کند. در نتیجه، توده هوا در امتداد دامنه کوه بالا می رود و هنگام صعود، دمای آن کاهش می یابد و دیگر نمی تواند رطوبت را در خود نگه دارد و بنابراین، موجب بارش می شود.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۷)

۷۲- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

چون سطح دریا ارتفاع صفر می‌باشد پس اختلاف ارتفاع ۸۰۰۰ متر است بنابراین:

$$\frac{1000}{8000} = \frac{6}{x}$$

$$x = \frac{8000 \times 6}{1000} = 48$$

دمای هوا یوما $-32 = 48 - 16$

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۳)

۷۳- گزینه «۴»

(کتاب جامع)

وقتی هوا سرد می‌شود، مولکول‌های آن به هم نزدیک‌تر می‌شوند و تعدادشان در واحد حجم بیشتر می‌شود و می‌دانیم پرتوهای خورشید در مدار ۶۰ درجه مساحت بیشتری را در بر می‌گیرد.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۴)

۷۴- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

جابه‌جایی توده‌های هوا بین کمربندهای فشار، موجب وزش بادهای مختلف در سطح کره زمین و تغییرات آب‌وهوایی می‌شود.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۶)

۷۵- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

وجود هواکره یکی از ویژگی‌های مهم سیاره زمین است و این سیاره را از سایر سیارات جدا می‌کند؛ زیرا به‌واسطه هواکره، زیست‌کره قادر به حیات است. علاوه بر این، هواکره بر روی آب‌کره و سنگ‌کره نیز تأثیر می‌گذارد.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۲)

۷۶- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

میزان بارندگی سالانه منطقه نیمه‌خشک « $450\text{mm} - 250\text{mm}$ » و در منطقه نیمه‌بیابانی « $100\text{mm} - 50\text{mm}$ » می‌باشد.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۳۲)

۷۷- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

شکل آمده در صورت سؤال، بیانگر مرکز کم‌فشار یا سیکلون می‌باشد.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۳۵)

۷۸- گزینه «۴»

(کتاب جامع)

الف) تصویر داده شده یک مرکز پرفشار را نشان می‌دهد.

ب) در مرکز پرفشار، فشار هوا به سمت مرکز ناحیه افزایش می‌یابد.

پ) بر روی منطقه سرد یک مرکز پرفشار پدید می‌آید.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۴)

۷۹- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

در سال ۱۹۱۳ میلادی دمای $56/7$ درجه سانتی‌گراد برای دره مرگ در کالیفرنیا ثبت شد و در سال ۲۰۰۹، ماهواره‌ها، دمای 70 درجه سانتی‌گراد را برای بیابان لوت در ایران به‌عنوان داغ‌ترین نقطه زمین ثبت کردند.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۳۳)

۸۰- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

الف) تقسیم‌بندی کوپن براساس سه معیار اصلی بارش، دما و پوشش گیاهی انجام شده است.

ب) اقلیم «B» در تقسیم‌بندی کوپن جزء نواحی خشک می‌باشد.

ج) بیابان‌های گرم عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی واقع شده‌اند.

(نوامی آب و هوایی، صفحه‌های ۲۸ و ۳۳)

فلسفه

۸۱- گزینه «۱»

(مفهم‌عرفان هوشیاری)

زادگاه فلسفه یونانی بخشی بود از سرزمین یونان باستان واقع در غرب آسیای صغیر که «یونیا» نامیده می‌شد. اینجا بود که در حدود شش قرن پیش از میلاد، مباحث فلسفی پایه‌گذاری شد.

(آغاز؛ تاریخی فلسفه، صفحه ۳۰)

۸۲- گزینه «۳»

(مفهم رضایی‌رقا)

پارمنیدس معتقد بود که هستی، یک امر واحد و ثابت است و حرکت و شدن ندارد. البته از طریق حواس نمی‌توان به این واقعیت رسید. تنها با تفکر

۸۷- گزینه «۳»

(آرمین کریمی زرنزی)

گذر زمان معمولاً باعث می‌شود یک عقیده از نسلی به نسل بعد منتقل شده و به صورت یک عادت درآید و اکثر افراد جامعه بدون دلیل این عقیده را بپذیرند.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۴)

۸۸- گزینه «۳»

(مهمر رضایی بقا)

از آن‌جا که پارمنیدس می‌گفت که هستی، یک امر واحد ثابت است و حرکت و شدن ندارد و در جهان واقع، نیستی راه ندارد و ما با یک واقعیت بدون تغییر و جاودان و فناپذیر روبرو هستیم، پس می‌توان فهمید که او، وجود را بدون علت می‌داند که همواره هست. فیثاغورس پایه‌گذار ریاضی و هندسه است. او ریاضیات را به گونه‌ای خاص با فلسفه و عرفان در هم آمیخت. می‌گویند لفظ «فلسفه» را او برای اولین بار به کار برد. اما پیش‌بینی خورشیدگرفتگی مربوط به تالس است.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۸۹- گزینه «۴»

(سیرمهمرموری طباطبایی)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: فیلسوف کسی است که هیچ سخنی را بدون دلیل و استدلال نمی‌پذیرد، بنابراین عقایدی که برحسب عادت شکل گرفته باشند، لزوماً مورد قبول فیلسوف قرار نمی‌گیرند و باید با محک عقل سنجیده شوند.

گزینه «۲»: در بسیاری از مواقع افراد جامعه عقایدی بدون پشتوانه عقلی را می‌پذیرند که بر اثر مرور زمان یا انتقال از نسلی به نسل دیگر به صورت عادت درآمده است.

گزینه «۳»: مردم در ابتدا سخنان این متفکران را نمی‌پذیرند و حتی دیدگاه آن‌ها را باطل و انحرافی می‌خوانند.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۴)

۹۰- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

در آغاز شکل‌گیری فلسفه، آنچه بیش از هر چیز اندیشمندان فلسفی را به خود مشغول می‌داشت، دگرگونی‌هایی بود که پیوسته در جهان طبیعت رخ می‌داد. از تالس هیچ نوشته‌ای باقی نمانده است و از روی نوشته‌های فیلسوفان بعدی برخی از افکار او را به دست آورده‌اند. تاریخ تولد و مرگ او مشخص نیست ولی می‌دانیم که وی پیش‌بینی کرد که در سال ۵۸۵ پیش از میلاد خورشیدگرفتگی رخ می‌دهد و این خورشیدگرفتگی در همان زمان رخ داد.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

عقلی است که این حقیقت را می‌توان دریافت. به عبارت دیگر، حواس فقط همین مرتبه ظاهری جهان و هستی را نشان می‌دهد که نشان‌دهنده امور مختلف و متغیر است. اما با عقل می‌توان به آن لایه باطنی و حقیقی هستی رسید که بدون تغییر و جاودانه است. اما این‌که همه چیز در حرکت و سیلان است، از اندیشه‌های هراکلیتوس و در تضاد با نظرات پارمنیدس است.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۸۳- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

عموم مردم در مسائل بنیادین فلسفی می‌اندیشند و نظر می‌دهند؛ درباره خدا، آزادی، اختیار، خوشبختی و رنج. فرق فیلسوف با مردمان دیگر این است که اولاً فیلسوف درباره همین مسائل به نحو جدی فکر می‌کند؛ ثانیاً با روش درست وارد این قبیل مسائل می‌شود و پاسخ می‌دهد.

تمثیل غار افلاطون در کتاب جمهوری وی آمده است.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۸۴- گزینه «۲»

(مهمر رضایی بقا)

شهرت هراکلیتوس در تاریخ فلسفه به دلیل دو اندیشه اوست: اولی وحدت اضداد و دومی تغییر و تحول دائمی جهان است.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۸۵- گزینه «۲»

(یاسین هیری)

تلاش متفکران حق‌طلب و دلسوز به تدریج باعث نمایان شدن و درخشش نور حقیقت خواهد شد.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۴)

۸۶- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

تشریح گزینه نادرست:

هر یک از ما باورهایی درباره جهان، انسان، مرگ، عدالت، زیبایی و نظایر آن داریم. ما با همین باورها زندگی می‌کنیم و براساس آن‌ها تصمیم می‌گیریم و عمل می‌نماییم. شاید دلایل برخی از این باورها را بدانیم و برای برخی هم دلیلی نداشته باشیم و صرفاً طبق عادت آن‌ها را قبول کرده باشیم.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

فلسفه - آشنا

۹۱- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

برخی نگرش نادرست درباره جهان و انسان دارند. اینان در انتخاب هدف خود به خطا رفته و زندگی آنان معنای نادرستی به خود گرفته است.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۹۲- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

اگر شخص تنومندی، زندانی در غار را از سربالایی بالا بکشد و از غار بیرون آورد و او را به طور کامل در معرض نور قرار دهد، چنان رنج عظیمی بر او تحمیل می‌شود که توانایی تحمل آن را از دست خواهد داد و نخواهد توانست هیچ یک از اشیای حقیقی را ببیند و بشناسد.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۹۳- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

تفکر فلسفی باعث می‌شود که فرد از عادات غیرمنطقی رها شود؛ لذا او به صورت مطلق عقایدی که به صورت عادت درآمده را توجیه و تأیید نمی‌کند، بلکه به ارزیابی آن‌ها می‌پردازد.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۹۴- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

تشریح عبارت نادرست:

ب ما با باورهایمان زندگی می‌کنیم و بر اساس آن‌ها تصمیم می‌گیریم و عمل می‌نماییم.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۹۵- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

یکی از فواید آموختن منطق، توانایی تشخیص مغالطه‌ها و خارج کردن آن از باورها است. فلسفه از این توانایی منطق کمک می‌گیرد تا اندیشه‌های فلسفی درست از تفکرات غلط تشخیص داده شود.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۲)

۹۶- گزینه «۴»

(کتاب جامع)

اندیشیدن فیلسوفانه، تأمل کردن درباره باورهای مربوط به زندگی است، آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها؛ پذیرفتن باورهای درست و کنار گذاشتن باورهای نادرست است. در این صورت خودمان بنیان‌های فکری خود را می‌سازیم و به آزاداندیشی می‌رسیم و شخصیتی مستقل کسب می‌کنیم.

در قسمت اول گزینه‌های «۱» و «۳»، «با وجود اشتغالات روزانه»، غلط است و باید از آن‌ها فارغ شد.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۹۷- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

نظریه وحدت اضداد و تغییر و تحول دائمی جهان هستی متعلق به هراکلیتوس می‌باشد. پارمنیدس برای اولین بار به تفاوت بودن و شدن توجه دقیق کرد و معتقد بود که هستی امری ثابت است.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۹۸- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

حضور ناگهانی زندانی در مدخل غار است که رنج عظیمی را بر او تحمیل می‌کند.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۹۹- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

سهروردی معتقد است فلاسفه دوره کیانیان اندکی پیش از فیلسوفان دوره یونان باستان و برخی هم‌زمان و پس از آنان می‌زیسته‌اند.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۲۹)

۱۰۰- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

فیثاغورس، ریاضیات را به گونه‌ای خاص با فلسفه و عرفان در هم آمیخت.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۱)

دفتريه پاسخ

عمومي يازدهم انساني

۲ آذر ۱۴۰۳

طراحان

فارسی (۲)	حسن افتاده، حسين پرهيزگار، مريم پيروي، احمد فهيمي، الهام محمدي
دين و زندگي (۲)	محسن بياتي، محسن رحمانی، محمد رضايي بقا، مرتضی محسنی کبير
زبان انگليسی (۲)	رحمت الله استيري، مجتبي درخشان گرمي، محمد مهدي دغلاوي، عقيل محمدي روش

گزينشگران و ويراستاران

نام درس	مسئول درس و گزينشگر	گروه ويراستاري	رتبه برتر	گروه مستندسازي
فارسی (۲)	امير محمودي	مرتضی منشاري	نازين فاطمه حاجيلو	الناز معتمدي
دين و زندگي (۲)	محسن رحمانی	امير مهدي افشار		محمد صدرا پنجه پور
زبان انگليسی (۲)	عقيل محمدي روش	محدثه مرآتي، فاطمه نقدي		سوگند بيگلري

گروه فني و توليد

مدیر گروه	الهام محمدي
مسئول دفترچه	معصومه شاعري
مستندسازي و مطابقت با مصوبات	مدیر: محيا اصغري، مسئول دفترچه: فريبا رتوفي
صفحه آرا	سحر ايرواني
ناظر چاپ	سوران نعيمي

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی (۲)

۱۰۱- گزینه «۴»

(هسین پرهیزگار، سبزوار)

واژه «زبونی» اسم است به معنای «فرومایگی» و «فرومایه» صفت است (زیون = فرومایه)

(لغت، صفحه‌های ۳۸، ۳۹، ۴۱ و ۴۲)

۱۰۲- گزینه «۴»

(الهام ممری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سفیر ← صغیر

گزینه «۲»: دحشت‌بار ← دهشت‌بار

گزینه «۳»: احتزاز ← اهتزاز

(املا، ترکیبی)

۱۰۳- گزینه «۳»

(الهام ممری)

هر سو: (صفت مبهم) / تن سنگین: (صفت) / اسبی تیرخورده: (صفت) ← ۳ صفت

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «آن، سیماب‌گون، لرزان» صفت برای امواج / «تازه» در «خیال تازه» ← ۴ صفت

گزینه «۲»: هر وجب: صفت مبهم / این مُلک: صفت اشاره / چه بسیار: صفت تعجبی / آن سرها: صفت اشاره ← ۴ صفت

گزینه «۴»: «آن، تیز، عافیت‌سوز» صفت برای شمشیر / آن انبوه: صفت اشاره ← ۴ صفت

(دستور، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۰)

۱۰۴- گزینه «۱»

(احمد فویمی، تبریز)

گزینه «۱»: کس ندانست (کس: نهاد) / مژگانش تر شد (تر: مسند)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: شبی آمد (شب: نهاد) / فرزند را می‌باید فدا کرد (فرزند: مفعول)

گزینه «۳»: جان این غولان (غولان: مضاف‌الیه) / خانمان‌هاشان [را] بسوزم (خانمان‌هاشان: مفعول)

گزینه «۴»: اشکی فرو می‌ریخت (اشک: نهاد) / زندگی: مضاف‌الیه (دستور، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۱۰۵- گزینه «۳»

(احمد فویمی، تبریز)

«اروپا» مجاز از «مردم و حکومت»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: روس‌ها (مشبه)، مثل (ادات تشبیه) مور و ملخ (مشبه‌به) پراکنده شدند. (وجه شبه)

گزینه «۲»: مردم گنجه (مشبه)، مثل (ادات تشبیه) برگ‌های خزان‌زده (مشبه‌به)، زمین را پوشاندند (وجه شبه)

گزینه «۴»: اختلاف و جنگ‌های داخلی (مشبه) مثل (ادات تشبیه) کاردی (مشبه‌به) نشست است (وجه شبه)

(آرایه، صفحه‌های ۳۸ و ۴۱)

۱۰۶- گزینه «۲»

(احمد فویمی، تبریز)

«دریای خون» استعاره از «میدان جنگ»

(آرایه، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۱۰۷- گزینه «۳»

(مریم پیروی)

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به مفهوم «ناپایداری» اشاره شده است، اما در گزینه «۳» چنین مفهومی دیده نمی‌شود. گزینه «۳»: موج این رودخانه که مانند سدی رونده در مقابل سلطان قرار گرفته بود، هم‌چون نیشی در چشمش فرو می‌رفت و او را آزرده می‌ساخت.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «بنای زندگی بر آب می‌دید»: ناپایداری

گزینه «۲»: «فروغ خرگه خوارزمشاهی پنهان می‌گشت»: ناپایداری

گزینه «۴»: «غروب آفتاب خویشتن دید»: ناپایداری (به مرگ سلطان خوارزمشاه اشاره می‌کند)

(مفهوم، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۰)

۱۰۸- گزینه «۳»

(حسن افتخاره، تبریز)

مفهوم بیت صورت سؤال و همه گزینه‌های هم‌مفهوم: لزوم فداکاری در راه وطن است.

مفهوم گزینه «۳»: جنگیدن با دشمن و نابود کردن آنان

(مفهوم، صفحه ۳۲)

۱۰۹- گزینه «۴»

(مریم پیروی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «نامور» به معنای «مشهور» است که معنا نشده است.

گزینه «۲»: در عبارت «آزاد نخوانده‌اند»، «خواندن» به معنای «صدا کردن، لقب دادن، نام دادن» به کار رفته است.

گزینه «۳»: «ثمره‌ای ندارد» به درخت سرو باز می‌گردد و منظور میوه‌دار نبودن آن است.

(معنی، صفحه ۳۳)

۱۱۰- گزینه «۴»

(مریم پیروی)

در این دو بیت، به این مفهوم اشاره می‌شود که مرگ باید در راه ارزشمندی رخ بدهد و روحیه شهادت‌طلبی در آن مشاهده می‌شود.

(مفهوم، صفحه ۴۸)

دین و زندگی (۲)

۱۱۱- گزینه «۱»

(مسمن رهمانی)

اعجاز لفظی: خداوند برای بیان معارف ژرف و عمیق قرآن، زیباترین و مناسب‌ترین کلمات و عبارات را انتخاب کرده است تا به بهترین وجه، معنای موردنظر را برساند.

اعجاز محتوایی: این جنبه از اعجاز برای کسانی که زبان قرآن را نمی‌دانند و فقط از ترجمه‌ها استفاده می‌کنند نیز قابل فهم و ادراک است.

(درس ۴، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۱۱۲- گزینه «۴»

(مهمم رضایی بقا)

کسانی که در الهی بودن قرآن شک دارند، آن را افتراپی به خدا می‌دانند: «ام یقولون افتراه: آیا می‌گویند: او به دروغ آن [قرآن] را به خدا نسبت داده است؟» مرحله اول تحدی و دعوت به مبارزه در قرآن، آن است که دعوت به آوردن کتابی مانند آن می‌کند: «... ان یأتوا بمثل هذا القرآن».

(درس ۴، صفحه ۴۲)

۱۱۳- گزینه «۱»

(مفسر رضایی بقا)

عاقبت تلاش مخالفان سرسخت اسلام، ناتوانی در آوردن کتابی مثل قرآن بوده است: «لا یأتون بمثله» و متن‌های ارائه شده در مقابل قرآن، گرچه ممکن است نزد افراد غیرمتخصص بی‌عیب جلوه کند، اما تاکنون هیچ‌یک از این متن‌ها در مراکز علمی و تخصصی، مورد قبول واقع نشده است و جملگی به فراموشی سپرده شده‌اند.

(درس ۴، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۱۴- گزینه «۱»

(مفسر رضایی بقا)

اعجاز محتوایی قرآن، حتی برای کسانی که زبان قرآن را نمی‌دانند و فقط از ترجمه‌ها استفاده می‌کنند نیز قابل درک است و نشان می‌دهد قرآن از قلم هیچ اندیشمندی تراوش نکرده و کلام خداوند است.

(درس ۴، صفحه ۴۵)

۱۱۵- گزینه «۱»

(مفسر بیاتی)

هرکس با زبان عربی آشنا باشد، به محض خواندن قرآن، در می‌یابد که آیات آن با سایر سخن‌ها کاملاً فرق می‌کند و به شیوه‌ای خاص بیان شده است. این حقیقت، از همان آغاز نزول مورد توجه همگان و حتی مخالفان قرار گرفته بود.

(درس ۴، صفحه ۴۴)

۱۱۶- گزینه «۳»

(مفسر بیاتی)

قرآن کریم از نظر محتوا و مطالب آن ویژگی‌هایی دارد که نشان می‌دهد از قلم هیچ اندیشمندی تراوش نکرده است، چه رسد به شخصی (پیامبر ص) که قبل از آن چیزی ننوخته و آموزشی ندیده است؛ این مورد از جنبه‌های اعجاز محتوایی قرآن است و با آیه شریفه «ما کنت تتلوا من قبله من کتاب و لا تخطه بيمينک اذا لارتاب المبطلون» ارتباط مفهومی دارد.

(درس ۴، صفحه‌های ۴۵ و ۴۸)

۱۱۷- گزینه «۲»

(مفسر بیاتی)

امام باقر (ع) می‌فرماید: «خداوند آنچه را که امت تا روز قیامت به آن احتیاج دارد، در کتابش [قرآن] آورده است.» البته روشن است که منظور از آنچه مورد نیاز است، نیازهای مربوط به برنامه زندگی و هدایت انسان‌هاست یعنی همان نیازهایی که پیامبران به خاطر آن‌ها فرستاده شده‌اند. این سخن به «جامعیت و همه‌جانبه بودن» قرآن اشاره دارد.

(درس ۴، صفحه ۴۶)

۱۱۸- گزینه «۳»

(مرتضی مفسنی کبیر)

مطابق با آیه شریفه «و من یتبع غیر اسلام دیناً فلن یقبل منه ...» زیان و خسران نصیب کسانی است که راه و روش اسلام که خداوند مقرر کرده است و مورد خشنودی اوست را رها و غیر آن را اختیار کرده‌اند و گزینه‌های «۲» و «۴» هم به این آیه مربوط نیستند.

(درس ۳، صفحه ۳۳)

۱۱۹- گزینه «۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر این است که بخشی (نه همه) از تعلیمات پیامبر قبلی، اکنون نمی‌تواند پاسخ‌گوی نیازهای مردم باشد. با ورود اسلام به سرزمین‌های دیگری مانند ایران، عراق، مصر و شام، نهضت‌های علمی و فرهنگی بزرگی آغاز شد و دانشمندان و عالمان فراوانی ظهور کردند. این مطلب اشاره به آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی دارد.

(درس ۳، صفحه‌های ۲۹ و ۳۳)

۱۲۰- گزینه «۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

دینی می‌تواند برای همیشه ماندگار باشد که بتواند به همه سؤال‌ها و نیازهای انسان در همه مکان‌ها و زمان‌ها پاسخ دهد. دین اسلام ویژگی‌هایی دارد که می‌تواند پاسخ‌گوی نیازهای بشر در دوره‌های مختلف باشد. (پویایی و روزآمد بودن دین اسلام) (درس ۳، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

زبان انگلیسی (۲)

۱۲۱- گزینه «۱»

(مجتبی درفشان گرمی)

ترجمه جمله: «مهم نیست که چند بار در مورد خطرات سیگار کشیدن با او صحبت کنید، به نظر می‌رسد که او هرگز گوش نمی‌کند.»

نکته مهم درسی: کلمه "time" در اینجا به معنای «بار، دفعه» می‌باشد و یک اسم قابل‌شمارش است. پس باید از "many" استفاده کنیم. بعد از "how" در ساختار سؤالی از "few" و "some" استفاده نمی‌شود (رد گزینه‌های «۳» و «۴»)

(گرامر)

۱۲۲- گزینه «۱»

(مجتبی درفشان گرمی)

ترجمه جمله: «تونل مانس یک تونل ۵۰ کیلومتری است که انگلستان را به فرانسه متصل می‌کند.»

نکته مهم درسی: اسم‌هایی که برای اسم‌های دیگر نقش صفت را بازی می‌کنند به صورت مفرد می‌آیند، حتی اگر شامل عدد باشند (رد گزینه‌های «۲» و «۳»). همچنین، اسمی قابل‌شمارش (tunnel) نمی‌تواند بدون هیچ‌یک از نشانه‌های اسم به کار روند (رد گزینه‌های «۳» و «۴»).

(گرامر)

۱۲۳- گزینه «۲»

(رحمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «کوهی که امروز از آن بالا رفتیم، پنج هزار متر ارتفاع دارد. آن مرتفع‌ترین قله در منطقه است.»

نکته مهم درسی: اعداد "hundred, thousand, million, billion" اگر به همراه عدد بیایند، جمع بسته نمی‌شوند و "of" نمی‌گیرند.

(گرامر)

۱۲۴- گزینه «۳»

(مجتبی درفشان گرمی)

ترجمه جمله: «هزینه زندگی در شهر در سال گذشته بسیار افزایش یافت و این امر باعث شد مردم سخت‌تر نیازهای روزانه خود را تأمین کنند.»

۱) ارزش	۲) شمع
۳) هزینه	۴) آب‌میوه

(واژگان)

۱۲۵- گزینه «۴»

(مجتبی درفشان گرمی)

ترجمه جمله: «برخی افراد به اشتباه معتقدند که یادگیری زبان یک کشور به شناخت فرهنگ آن [کشور] مرتبط نیست.»

- ۱) به‌طور روان و سلیس
- ۲) خوشبختانه
- ۳) با دقت
- ۴) به اشتباه

(واژگان)

۱۲۶- گزینه ۲»

(مهم‌مهری غلاوی)

ترجمه جمله: «در مدرسه، برای یافتن پاسخ سؤالات، تحقیقات علمی انجام می‌دهیم و این به ما کمک می‌کند یاد بگیریم که چگونه مانند دانشمندان فکر کنیم.»

(۱) دانش (۲) تحقیق

(۳) اطلاعات (۴) تجربه

نکته مهم درسی: به ترکیب واژگانی "do scientific research"

به معنای «تحقیق علمی انجام دادن» توجه کنید.

(واژگان)

سبزیجات می‌خورند.

در کریسمس، خانواده‌ها خانه‌های خود را با درختان و چراغ‌های کریسمس تزئین می‌کنند. آن‌ها به یکدیگر هدیه می‌دهند و یک غذای مفصل با بوقلمون کبابی و پودینگ کریسمس می‌خورند. یک رویداد سرگرم‌کننده دیگر، شب آتش در پنجم نوامبر است. مردم آتش می‌افروزند و آتش‌بازی به راه می‌اندازند تا مدت‌ها پیش را به یاد بیاورند که جلوی تلاشی برای منفجر کردن ساختمان‌های پارلمان گرفته شد. این سنت‌ها بریتانیا را به کشوری پر از آداب و رسوم جالب و سرگرم‌کننده تبدیل می‌کند.

۱۲۷- گزینه ۱»

(مهم‌مهری غلاوی)

ترجمه جمله: «موضوع متن چیست؟»

«سنت‌ها و آداب و رسوم در بریتانیا»

(درک مطلب)

۱۲۸- گزینه ۲»

(مهم‌مهری غلاوی)

ترجمه جمله: «با توجه به متن، بسیاری از خانواده‌های انگلیسی

در بعدازظهر از چه کاری لذت می‌برند؟»

«نوشیدن چای»

(درک مطلب)

۱۲۹- گزینه ۴»

(مهم‌مهری غلاوی)

ترجمه جمله: «کلمه زیرخط‌دار "They" در پاراگراف آخر به

"families" (خانواده‌ها) اشاره دارد.»

(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب ۱:

هر ملت و کشوری آداب و سنن خاص خود را دارد. در بریتانیا سنت‌ها نقش مهم‌تری در زندگی مردم نسبت به سایر کشورها بازی می‌کنند. حدود ۳۰۰ سال است که این قانون وجود دارد که همه تئاترها در روزهای یکشنبه تعطیل هستند. هیچ نامه‌ای تحویل داده نمی‌شود و تنها چند روزنامه یکشنبه منتشر می‌شود.

تا به امروز، یک خانواده انگلیسی خانه‌ای با باغچه را به یک آپارتمان در یک ساختمان مدرن با گرمایش مرکزی ترجیح می‌دهد. انگلیسی‌ها باغچه را دوست دارند. گاهی اوقات، باغچه جلوی خانه، مربع سیمانی کوچکی است که سبز رنگ شده تا شبیه چمن باشد و دارای جعبه‌ای از گل است. بسیاری از خانواده‌های انگلیسی از نوشیدن چای در بعدازظهر لذت می‌برند. این زمان خاصی است که چای می‌نوشند و کیک یا ساندویچ‌های کوچک می‌خورند. سنت دیگر، کباب یکشنبه است. هر یکشنبه، خانواده‌ها اغلب یک وعده غذایی مفصل با گوشت بریان، سیب‌زمینی و

۱۳۰- گزینه «۲»

(مهمربری رخلوی)

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر در مورد آداب و رسوم بریتانیایی

درست نیست؟»

«باغچه های انگلیسی همیشه بزرگ و پر از گل هستند.»

(درک مطلب)

۱۳۱- گزینه «۴»

(عقیل مهمربری روش)

ترجمه جمله: «فقط تعداد کمی از دانش آموزان در کلاس

فوق برنامه شرکت کردند، اما از توضیحات معلم چیزهای زیادی

یاد گرفتند.»

نکته مهم درسی: واژه «students» قابل شمارش است (رد

گزینه «۲»). «students» به صورت جمع آمده است، بنابراین

نمی توانیم از گزینه «۱» استفاده کنیم. همچنین با توجه به

معنی جمله و کلمه «only» استفاده از گزینه «۳» نادرست

است.

(گرامر)

۱۳۲- گزینه «۱»

(عقیل مهمربری روش)

ترجمه جمله: «برخی از مناطق کشور در تابستان بارندگی بسیار

کمی دریافت می کنند که [همین امر] کشت محصولات کشاورزی

را برای کشاورزان دشوار می کند.»

نکته مهم درسی: کلمه «region» یک اسم، قابل شمارش است و

چون قبل از جای خالی «some» آمده است باید جمع بسته

شود (رد گزینه های «۲» و «۳»). «rain» یک اسم غیرقابل شمارش

است و نباید جمع بسته شود (رد گزینه های «۲» و «۴»).

(گرامر)

۱۳۳- گزینه «۳»

(عقیل مهمربری روش)

ترجمه جمله: «هر شب چند ساعت می خوابید تا احساس سرحالی،

و انرژی کامل داشته باشید؟»

نکته مهم درسی: برای سؤال در مورد تعداد از عبارت «how many»

استفاده می کنیم.

(گرامر)

۱۳۴- گزینه «۲»

(عقیل مهمربری روش)

ترجمه جمله: «به نظر می رسد که کلیدهای من همیشه در بدترین

زمان ممکن ناپدید می شوند، به خصوص زمانی که بیشتر از همه به

آن ها نیاز دارم.»

(۱) اندازه گیری کردن

(۲) ناپدید شدن

(۳) اتفاق افتادن

(۴) وجود داشتن

(واژگان)

۱۳۵- گزینه «۳»

(عقیل مهمربری روش)

ترجمه جمله: «برای این که مطمئن شود بعداً گرسنه نمی شود،

سه تکه نان را همراه با سوپش خورد.»

(۱) فنجان (۲) کیسه

(۳) تکه (۴) بطری

(واژگان/گرامر)

۱۳۶- گزینه «۴»

(عقيل ميمرى/روش)

ترجمه جمله: «بسیاری از زبان‌های در معرض خطر انقراض دارای دانش و سنت‌های فرهنگی منحصر به فردی هستند که برای درک تاریخ بشر بسیار ارزشمند هستند.»

(۱) ناشوا (۲) موجود، در دسترس

(۳) راستگو (۴) فرهنگی

(واژگان)

متحدہ به معنای چیزی متفاوت از انگلستان است. علاوه بر این، برخی از کلمات ممکن است در یک فرهنگ، بی‌ادبانه یا نامناسب دیده شوند، اما در فرهنگی دیگر کاملاً خوب و قابل قبول هستند.

۱۳۷- گزینه «۱»

(عقيل ميمرى/روش)

ترجمه جمله: «ایده اصلی متن چیست؟»

«اهمیت زبان»

(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب ۲:

زبان وسیله‌ای است که به کمک آن با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنیم. آن (زبان) به ما این امکان را می‌دهد تا ایده‌ها، احساسات و تجربیاتمان را با اطرافیان خود به اشتراک بگذاریم. هر فرهنگی زبان خاص خود را دارد، مانند انگلیسی، اسپانیایی یا چینی. یادگیری یک زبان جدید می‌تواند دشوار باشد، اما همچنین می‌تواند لذت‌بخش و هیجان‌انگیز باشد. آن (زبان) ما را قادر می‌سازد تا با افرادی از مکان‌های مختلف تعامل داشته باشیم و در مورد فرهنگ آن‌ها بیاموزیم.

زبان فوق‌العاده است، زیرا به ما این امکان را می‌دهد تا با دیگران ارتباط برقرار کنیم. صحبت کردن به زبان دیگری درک تجربیات و دیدگاه‌های آن‌ها را آسان‌تر می‌کند. همچنین به ما کمک می‌کند دوستان جدیدی پیدا کنیم و با مردمی از فرهنگ‌های مختلف ارتباط برقرار کنیم.

با این حال، زبان می‌تواند بسیار پیچیده باشد. کلمات بر اساس مکان یا شخصی که با او صحبت می‌کنید می‌توانند معانی مختلفی داشته باشند. برای مثال، کلمه «فوتبال» در ایالات

۱۳۸- گزینه «۲»

(عقيل ميمرى/روش)

ترجمه جمله: «با توجه به متن، یادگیری یک زبان جدید مهم است، زیرا ...»

«به شما کمک می‌کند درباره فرهنگ‌های مختلف یاد بگیرید»

(درک مطلب)

۱۳۹- گزینه «۱»

(عقيل ميمرى/روش)

ترجمه جمله: «کلمه زیرخطدار "complex" (پیچیده) در پاراگراف «۳» از نظر معنایی به "difficult" (دشوار) نزدیک‌ترین است.»

(درک مطلب)

۱۴۰- گزینه «۳»

(عقيل ميمرى/روش)

ترجمه جمله: «با توجه به متن، کدام یک از موارد زیر یک چالش در یادگیری زبان است؟»

«کلمات می‌توانند معانی مختلفی داشته باشند.»

(درک مطلب)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۲ آذر

تعداد کل سوالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، سجاد محمدنژاد، حمید گنجی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

وسط نقطه‌دار و دو حرف دیگر بی نقطه باشند. همچنین توجه کنیم حرف «پ» در حالت «غیر آخر» نقطه‌دار است.

(۱) تعداد لغات: $32 \times 14 \times 32 = 14336$

(۲) تعداد لغات: $14 \times 18 \times 15 = 3780$

مجموع حالات: $14336 + 3780 = 18116$

(هوش منطقی ریاضی)

(غریز شیره‌ممدلی)

۲۵۹- گزینه «۳»

در ستون سمت راست در ردیف سوم، قطعاً عدد ۴ قرار می‌گیرد، چرا که در آن ستون عددهای ۳ و ۵ هست و در ردیف وسط عددهای ۱ و ۲. با این حساب، علامت سؤال ردیف اول نیز قطعاً عدد ۲ است، چرا که در این ستون عددهای ۵، ۴ و ۳ و در ردیف نخست عدد ۱ هست:

$2 + 4 = 6$

(هوش منطقی ریاضی)

(غریز شیره‌ممدلی)

۲۶۰- گزینه «۳»

جدول را حل می‌کنیم:

ردیف سوم به عدد سه نیاز دارد. این عدد نمی‌تواند در ستون‌های چهارم و پنجم باشد، چرا که این ستون‌ها این عدد را در خود دارند. پس در ستون دوم این ردیف عدد ۳ را قرار می‌دهیم. با همین استدلال عددهای ۴ و ۵ را نیز در این ردیف می‌گنجانیم. عددهای ۱ و ۲ نیز به همین طریق در ستون پنجم قرار می‌گیرد. عدد ۳ در ستون اول، عدد ۱ در ستون چهارم و عدد ۳ در ردیف پنجم به همین ترتیب معلوم می‌شود، ولی خانه‌های باقی‌مانده نامعلومند.

۱	۲	۳	۴	۵	→	۱	۲	۳	۴	۵
۱		۱		۳		۱		۱		۳
۲		۵				۲	۳	۵		۱
۳	۲		۱			۳	۲	۳	۱	۵
۴				۳		۴			۱	۳
۵	۱			۵		۵	۱		۳	۵

(هوش منطقی ریاضی)

(غریز شیره‌ممدلی)

۲۶۱- گزینه «۱»

فرض کنید عدد ۵ در خانه بالا چپ قرار بگیرد. عدد ۴ در تنها خانه باقی‌مانده در ردیف نخست و در تنها خانه باقی‌مانده در ستون نخست قرار می‌گیرد. در ستون دوم هم جایگاه عددهای ۴ و ۲ معلوم می‌شود. در ستون سوم جایگاه عددهای ۲ و ۵ و در ستون چهارم جایگاه عددهای ۲ و ۴ معلوم می‌شود.

۱	۲	۳	۴	۵	→	۱	۲	۳	۴	۵
۱	۵	۱		۳		۱	۵	۱	۴	۳
۲	۳	۵		۱		۲	۳	۵	۲	۴
۳	۲	۳	۱	۵		۳	۲	۳	۱	۵
۴			۱	۳		۴	۴	۲	۵	۱
۵	۱		۳	۵		۵	۱	۴	۳	۲

(هوش منطقی ریاضی)

۲۵۱- گزینه «۲» (ممید اصفهانی)

واژه‌ی «شیتاد» است که متن را کامل می‌کند: جادوگر و شیتاد و نیرنگ‌باز.

(هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه «۳» (ممید اصفهانی)

کشور «آلمان» مدنظر است که حرف سوم آن «م» است.

(هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه «۳» (ممید اصفهانی)

شکل درست جمله، «گاه ظلمانی است و گاه نورانی»، شش نقطه دارد.

(هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه «۱» (ممید اصفهانی)

جمله‌ی مدنظر: «شیطان در فریفتن خلیفه‌ی خدا ناکام می‌ماند.»

کلمه‌ی بعد از «در»، «فریفتن» است.

(هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه «۱» (ممید اصفهانی)

احاطه: تسلط

(هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه «۴» (ممید اصفهانی)

شکل درست بیت دوم:

«ترک دیوی کنی ملک باشی / ز شرف برتر از فلک باشی»

(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه «۱» (ممید اصفهانی)

حرف اضافه‌ی «متهم کردن»، «به» است نه «از»:

«متقابلاً یک‌دیگر را به آلودن و تباهی روح فاوست متهم می‌کردند.»

(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه «۳» (ممید کئی)

حروف نقطه‌دار الفبای فارسی:

ب پ ت ث ج چ خ ذ ز ژ ش ض ظ غ ف ق ن ی ← ۱۸ تا

حرف بی نقطه‌ی الفبای فارسی:

الف ح د ر س ص ط ع گ ل م و ه ی ← ۱۵ تا

با شرط صورت سؤال که دو حرف نقطه‌دار آن نباید در کنار هم قرار بگیرند، می‌توانیم دو حالت را در نظر بگیریم: (۱) حرف وسط بی نقطه باشد. (۲) حرف

۲۶۲- گزینه «۲»

(فاطمه، اسخ)

می توان گفت در الگوی صورت سؤال، همه عددها یک واحد بیش تر از دو برابر عدد قبلی است. معلوم است که عدد نخست انتخابی بوده است:

$$2 \xrightarrow{\times 2 + 1} 5 \xrightarrow{\times 2 + 1} 11$$

پس الگو به این شکل ادامه می یابد:

۲, ۵, ۱۱, ۲۳, ۴۷, ۹۵, ۱۹۱, ۳۸۳, ۷۶۷, ۱۵۳۵

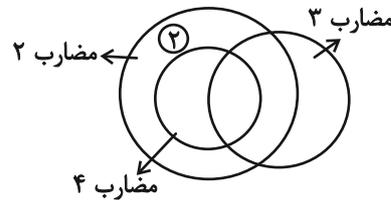
سومین عدد سمت راست عدد ۴۷، عدد ۳۸۳ است که دومین عدد سمت چپ عدد ۱۵۳۵ است.

(هوش ریاضی)

۲۶۳- گزینه «۱»

(فاطمه، اسخ)

در الگوی صورت سؤال، اعداد مضرب ۲، اعداد مضرب ۳ و اعداد مضرب ۴ در سه دایره رسم شده اند. دقت کنید عددهای مضرب ۴، همگی مضرب ۲ هم هستند، ولی نه برعکس. با این حساب، عدد ۲ باید بیرون از دسته اعداد مضرب ۴ قرار بگیرد.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه «۴»

(فاطمه، اسخ)

الگوی ثابت:

$$(6+9) \div 5 = 3, 3+5 = 8, 8+5 = 13$$

$$(10+14) \div 8 = 3, 3+8 = 11, 11+8 = 19$$

$$(6+6) \div 12 = 1, 1+12 = 13, 13+12 = 25$$

$$(7+5) \div 3 = 4, 4+3 = 7, 7+3 = 10 \neq 11$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۴»

(سیار ممبرنزار)

$$1017 \div 3 = 339$$

$$2564 \div 4 = 641$$

$$3210 \div 5 = 642$$

$$6 \times 809 = 4854$$

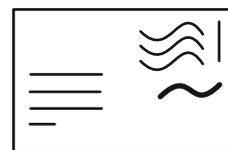
(هوش منطقی ریاضی)

و داریم:

۲۶۶- گزینه «۳»

(فاطمه، اسخ)

این قسمت مشخص شده شکل گزینه «۳» در شکل صورت سؤال نیست:

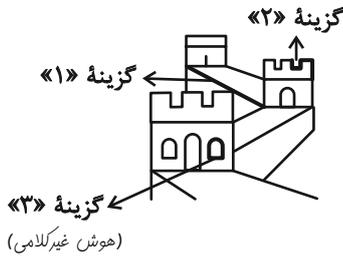

(هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۴»

(غریز شیرممدری)

قسمتهایی که در شکل های دیگر گزینه ها نیست:

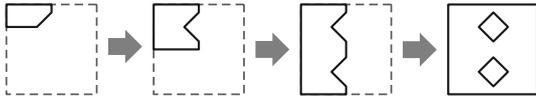

(هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۱»

(کتاب استعداد/تقلیل هوش کلامی)

مراحل تا را پس از طرح و برش، برعکس طی می کنیم:

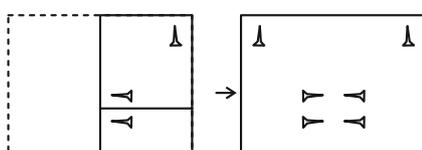
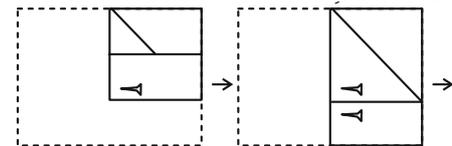

(هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۳»

(فاطمه، اسخ)

شکل صورت سؤال پس از باز شدن کاغذ، طبق مراحل زیر:

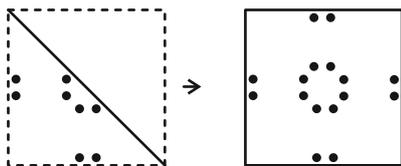
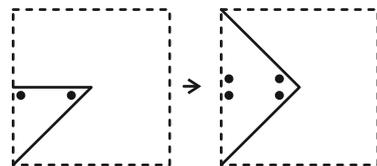

(هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۴»

(سیار ممبرنزار)

مراحل باز شدن کاغذ گزینه پاسخ و تبدیل به شکل صورت سؤال پس از سوراخ شدن:

(هوش غیرکلامی)